

GREGORIAANSE GEZANGEN BIJ EEN UITVAART

HOE WORDT EEN UITVAART-VIERING MET GREGORIAANSE GEZANGEN SAMENGESTELD?

In het algemeen bepaalt de voorganger vorm en inhoud van de viering. Daarbij houdt hij rekening met de wensen van de familie van de overledene en met de mogelijkheden van het koor. In overleg met de dirigent bepaalt hij ook het aantal In memoriams, herinneringen en/of toespraken, en de plaats die ze krijgen in de viering. Desgewenst wordt de volledige tekst van de gezangen aangeleverd, in het Latijn en voorzien van een vertaling in het Nederlands. In het hieronder opgenomen overzicht worden de te gebruiken gezangen op naam vermeld en worden ze stuk voor stuk in een cursieve letter kort op hun inhoud getypeerd. Daarna wordt de volledige Latijnse tekst vermeld en wordt er ook een vertaling van gegeven in het Nederlands. Bij de psalmcitaties staan de verwijzingen naar de Vulgaat in vet gedrukt, met daarachter, tussen haakjes de verwijzingen naar de gangbare Bijbelvertalingen. Tenslotte wordt ook in minuten de duur van elk gezang aangeduid.

In overleg kunnen ook enige Nederlandse uitvaartgezangen gezongen worden.

WELKE GEZANGEN KUNNEN DOOR DE SCHOLA TEN GEHORE WORDEN
GEBRACHT VÓÓR, TIJDENS OF NA DE DIENST?

VOOR OF NA DE DIENST (1 t/m 7)

1

Placebo Domino – Psalm **114** (116), 9 en 1-8
Inhoud: De LEVENDE zorgt altijd voor bevrijding.

Placebo Domino in regione vivorum.	Ik wil de Heer behagen in het land van de levenden.
Dilexi, quoniam exaudit Dominus vocem deprecationis meae. Convertere, anima mea, in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi.	De Heer heb ik lief, want Hij luistert naar mijn stem, naar mijn smeken. Keer terug, mijn ziel, naar je rust, want de Heer is goed voor je geweest.
Etc.	
duur: 3.30 min.	

2

Si iniquitates – Psalm **129** (130), 3 en 1-8
*God wordt om hulp gevraagd en om vergeving gesmeekt; vergeving en verlossing
geschieden, zodat je kunt binnengaan in de eeuwige rust.*

Si iniquitates observaveris Domine: Domine, quis sustinebit?	Zou U op iedere overtreding letten, Heer, Heer, wie bleef overeind?
De profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.	Vanuit de diepten roep ik tot U, Heer. Luister, Heer, naar mijn stem.
Quia apud Dominum misericordia, et copiosa apud eum redemptio.	Want bij de Heer is barmhartigheid, bij Hem is verlossing in overvloed.
Etc.	
duur: 3.00 min.	

A porta inferi

met het Canticum van Jesaja – Jesaja 38, 10-13 en 18

De dood komt onaangekondigd, soms in de bloei van het leven.

A porta inferi erue Domine animam
meam.

Ego dixi: ‘In dimidio dierum meorum
vadam ad portas inferi.’

Generatio mea ablata est
et convoluta est a me quasi
tabernaculum pastorum.

Etc.

duur: 3.45 min.

Red mijn ziel, Heer, van de poort van het
dodenrijk.

Ik sprak: ‘Op de helft van mijn dagen moet
ik mij begeven naar de poorten van het
dodenrijk.’

Mijn leven wordt weggenomen,
het wordt neergehaald als een herderstent.

Aperite mihi – Psalm 117 (118), 19 en 1.5-6.8-9.13-14.16-17.20*Overweeg de tijd waarin we in nood verkeren en beseft dat de LEVENDE je hoort.*

Aperite mihi portas iustitiae
et ingressus in eas confitebor Domino.

Confitemini Domino quoniam bonus:
quoniam in saeculum misericordia
eius.

Dominus mecum: non timebo
quid faciat mihi homo.

Etc.

duur: 3.15 min.

Open voor mij de poorten van de
gerechtigheid: daar binnengetreden, zal ik
de Heer danken.

Breng dank aan de Heer, want Hij is goed,
want in eeuwigheid is zijn erbarmen.

De Heer is met mij, ik zal niet bang zijn
voor wat kan een mens mij kan aandoen.

In pace in idipsum – Psalm 4 (4), 9 en 1-9
In vrede zal ik gaan slapen.

<p>In pace in idipsum dormiam et requiescam.</p> <p>Cum invocarem exaudivit me Deus iustitiae meae: in tribulatione dilatasti mihi.</p> <p>Sacrificate sacrificium iustitiae, et sperate in Domino. Multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?</p> <p>Etc.</p> <p>duur :3.15 min.</p>	<p>In vrede zal ik gaan slapen en rusten.</p> <p>Toen ik riep, luisterde naar mij de God van mijn gerechtigheid: in de benauwdheid hebt U ruimte voor mij gemaakt.</p> <p>Offer een offer van gerechtigheid en hoop op de Heer. Velen zeggen: Wie laat ons het goede zien?</p>
--	--

Media vita

met het Canticum van Simeon – Lucas 2, 29-32

Doodsgevaar dreigt er altijd; laten wij erop voorbereid zijn.

De oude Simeon, vervuld van de verwachting van heel het Oude Testament, kon in vrede heengaan toen hij eenmaal het Christuskind had mogen aanschouwen.

<p>Media vita in morte sumus: Quem quaerimus adiutorem, nisi te Domine?</p> <p>Qui pro peccatis nostris iuste irascaris: Sancte Deus, Sancte Fortis, Sancte misericors Salvator, amarae morti ne tradas nos.</p> <p>Nunc dimittis servum tuum, Domine secundum verbum tuum in pace; quia viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum : Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuae Israel.</p> <p>Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto; sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.</p>	<p>Midden in het leven zijn wij door de dood omgeven. Wie zullen wij om hulp vragen tenzij U, Heer?</p> <p>Terecht bent U toornig vanwege onze zonden: heilige God, heilige Sterke, heilige barmhartige Redder, lever ons niet over aan de bittere dood.</p> <p>Nu laat U, Heer uw dienaar gaan naar uw woord in vrede; want mijn ogen hebben uw heil gezien, dat U bereid hebt voor het aanschijn van alle volken: een licht tot openbaring aan de heidenen en tot heerlijkheid van uw volk Israël.</p> <p>Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest, zoals het was in het begin, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.</p>
---	---

Qui vivis ante

Een bede die het eeuwig leven in het vooruitzicht stelt.

<p>Qui vivis ante saecula vitaetaeque fons es unicus, nos, Deus, morti obnoxios culpaeque reos aspice.</p> <p>duur: 3.15 min.</p>	<p>Gij die leeft van voor de tijd en de ene bron des levens zijt, gedoemd ten dode zijn wij, God, om onze schuld: zie naar ons om.</p>
---	--

TIJDENS DE DIENST (8 t/m 36)

8

Requiem aeternam

De eeuwige rust in het vooruitzicht.

Requiem aeternam dona eis Domine :
et lux perpetua luceat eis.

Psalm 64 (65),2. Te decet hymnus,
Deus, in Sion;
et tibi reddetur votum in Ierusalem.

Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

duur: 2.15 min. of 3.30 min.

Heer, geef hun de eeuwige rust
en het eeuwige licht verlichte hen.

U past een lied, God, in Sion,
en aan U wordt een gelofte nagekomen in
Jeruzalem.

Luister naar mijn gebed;
iedereen wendt zich tot U.

9

Subvenite

(anonieme tekst uit de vroeg-christelijke Kerk)

De engelen komen de overledene tegemoet om die in het hemels paradijs op te nemen.

Subvenite sancti Dei, occurrere angeli
Domini:
Suscipientes animam eius. Offerentes
eam in conspectu Altissimi.

Suscipiat te Christus, qui vocavit te
et in sinum Abrahae angeli deducant
te.

Kom hem/haar te hulp, heiligen van God,
kom hem/haar tegemoet, engelen van de
Heer. Ontvang zijn/haar ziel en bied die
aan voor het aanschijn van de Allerhoogste.

Moge Christus, die u geroepen heeft, u
ontvangen
en mogen engelen u dragen in Abrahams
schoot.

10

Laetare – Jesaja 66, 10.11
Uitzicht op het hemelse Jeruzalem.

Laetare Ierusalem: et conventum
facite omnes qui diligitis eam:
gaudete cum laetitia qui in tristitia
fuistis:
ut exsultetis, et satiemi ab uberibus
consolationis vestrae.

Psalm 121 (122), 1 Laetatus sum in
his quae dicta sunt mihi:
in domum Domini ibimus.

duur : 3.15 min.

Verheug u, Jeruzalem, en kom bijeen,
u allen die haar bemint;
verheug u en wees blij, u die in droefheid
geweest bent,
opdat u moogt juichen en u verzadigen aan
haar troostrijke borsten.

Verheugd ben ik over wat mij gezegd is:
wij zullen opgaan naar het huis van de
Heer.

11

Kyrie eleison

*(vaste Griekse uitdrukking als roep om medelijden, bekend uit het Romeinse
keizerrijk; in de liturgie van de kerk van het Westen bewaard gebleven)*

Kyrie, eleison.
Christe eleison.
Kyrie, eleison.

duur : 1.30 min.

Heer, ontferm U.
Christus, ontferm U.
Heer, ontferm U.

12

Requiem aeternam – IV Ezra 2, 34.35 ; Psalm **24** (25), 13
De eeuwige rust in het vooruitzicht.

Requiem aeternam dona eis Domine
et lux perpetua luceat eis.

Geef hun, Heer, de eeuwige rust,
en het eeuwige licht verlichte hen.

Psalm. Animae eorum in bonis
demorentur et semen eorum
hereditabit terram.

Mogen hun zielen in welstand verblijven;
en hun nageslacht zal het land beërven.

duur : 4.30 min.

13

Laetatus sum – Psalm **121** (122), 1.7
Blijdschap om de hemelse gelukzaligheid.

Laetatus sum in his quae dicta sunt
mihi : in domum Domini ibimus.

Verheugd ben ik over wat mij gezegd is:
wij zullen opgaan naar het huis van de
Heer.

Fiat pax in virtute tua:
et abundantia in turribus tuis.

Vrede zij binnen jouw vesting
en overvloed binnen je torens.

duur : 2.30 min.

14

Absolve
(tekst bekend vanaf de 8^e eeuw)
Laat alle overleden gelovigen de gelukzaligheid van het eeuwige licht genieten.

Absolve Domine, animas omnium
fidelium defunctorum.
Et lucis aeternae beatitudine perfrui.

Bevrijd, Heer, de zielen van alle overleden
gelovigen.
Mogen zij de gelukzaligheid van het
eeuwige licht genieten.

duur: 2.45 min.

15

Sicut cervus – Psalm **41** (42), 2-4
Mijn ziel dorst naar de levende God.

Sicut cervus desiderat
ad fontes aquarum:
ita desiderat anima mea ad te, Deus.

Etc.

duur : 3.45 min.

Zoals een hert smacht
naar de waterbronnen,
zo smacht mijn ziel naar U, o God.

16

Requiem aeternam alleluia – IV Ezra 2, 34.35
De eeuwige rust in het vooruitzicht.

Alleluia. Requiem aeternam dona eis
Domine, et lux perpetua luceat eis.
Alleluia.

duur: 2.30 min.

Alleluia. Geef hun, Heer, de eeuwige rust,
en het eeuwige licht verlichte hen. Alleluia.

17

Laetatus sum – Psalm **121** (122), 1
Blijdschap om de hemelse gelukzaligheid.

Alleluia. Laetatus sum in his quae
dicta sunt mihi : in domum Domini
ibimus. Alleluia.

duur : 1.45 min

Alleluia. Verheugd ben ik over wat mij
gezegd is: wij zullen opgaan naar het huis
van de Heer. Alleluia.

18

Dies irae

Centraal in deze versie staat de troost die het bidden van dit smeekgebed biedt.

O.a.:

Oro supplex et acclivis,
cor contritum quasi cinis:
curas gere mei finis.

Etc.

duur : 5.30 min.

Hoor, ik roep in angstig klagen,
het hart verbrijzeld en verslagen,
red mij op die dag der dagen.

19

Victimae paschali

Christus is verrezen, daarom zullen ook wij verrijzen.

Victimae paschali laudes immolent
Christiani...

Dux vitae mortuus, regnat vivus.

Etc.

duur : 1:45 min

Breng aan 't Paaslam, christenschare, offers
van uw lof en dank...

De dode leidsman ten leven,
levend regeert Hij.

20

Credo

De verwachting van de verrijzenis uit de dood.

Credo...

... et vitam venturi saeculi.

duur : 4.30 min.

Ik geloof...

... het leven van de komende eeuw.

21

Domine Iesu Christe
Christus triomfeert over het dodenrijk.

Fac eas Domine de morte transire ad vitam.

duur : 4.15 min.

Doe, Heer, de zielen overgaan van de dood tot het leven.

22

Ubi caritas
Waar vriendschap en liefde heersen, daar is God.

Simul ergo cum in unum congregamur: Ne nos mente dividamur, caveamus.

duur : 1.30 min.

Laat ons dus, nu wij hier samen zijn, zorgen dat er geen verdeeldheid is van geest.

23

Sanctus – Jesaja 6, 3
De engelen zingen zonder ophouden de lof van God.

Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua.

Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit in nomine Domini.

Hosanna in excelsis.

duur : 1.00 min.

Heilig, heilig, heilig de Heer, de God van de hemelse machten. Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.

Hosanna in den hoge.

Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer.

Hosanna in den hoge.

24

Mysterium fidei

Wij verkondigen de dood en de verrijzenis van de Heer.

Mortem tuam annuntiamus,
Domine, et tuam resurrectionem
confitemur, donec venias.

duur : 0.45 min.

Uw dood verkondigen wij, Heer, en uw
verrijzenis belijden wij, totdat Gij komt.

25

Pater noster – Matteüs 6, 9-13

Onze Vader, vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren.

Pater noster, qui es in caelis,
sanctificetur nomen tuum,
adveniat regnum tuum,
fiat voluntas tua
sicut in caelo et in terra.
Panem nostrum cotidianum da nobis
hodie;
et dimitte nobis debita nostra,
sicut et nos dimittimus debitoribus
nostris;
et ne nos inducas in tentationem,
ed libera nos a malo. Amen.

duur : 1.00 min.

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw rijk kome;
uw wil geschiede,
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks
brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze
schuldenaren
en breng ons niet in beproeving
maar verlos ons van het kwade.

26

Agnus Dei, miserere nobis – Johannes 1, 29.36

Lam Gods dat wegneemt de zonden van de wereld, geef ons vrede.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

duur : 1.00 min.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden van de
wereld, geef ons vrede

27

Agnus Dei... dona eis requiem – Johannes 1, 29.36

Lam Gods dat wegneemt de zonden van de wereld, geef hun de eeuwige rust.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

duur: 1.00 min.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden van de
wereld, geef hun de eeuwige rust.

28

Lux aeterna met Requiem aeternam – IV Ezra 2,35

*Uit de tekst spreekt het verlangen dat de overledene eeuwige rust in het eeuwige
licht ten deel zal vallen.*

Lux aeterna luceat eis.
Requiem aeternam.

duur : 1.30 min.

Het eeuwige licht verlichte hen.
De eeuwige rust.

29

Lux aeterna met psalm De profundis

*Uit de tekst spreekt het verlangen dat de overledene eeuwige rust in het eeuwige
licht ten deel zal vallen.*

Lux aeterna luceat eis.

*Psalm 129 (130), 1-2. De profundis
clamavi ad te Domine : Domine,
exaudi vocem meam.*

duur : 1.00 min. tot 4.00 min.

Het eeuwige licht verlichte hen.

Vanuit de diepten roep ik tot U, Heer.
Luister, Heer, naar mijn stem.

30

Unam petii – Psalm 26 (27), 4

Moge ik wonen in het huis van de Heer alle dagen van mijn leven.

Unam petii a Domino,
hanc requiram:
ut inhabitem in domo Domini.

duur : 2.15 min. of 3.30 min

Eén ding heb ik de Heer gevraagd,
dit zoek ik:
dat ik mag wonen in het huis van de Heer.

31

Iustorum animae – Wijsheid 3, 1-4

De zielen van de rechtschapenen zijn in Gods hand.

Iustorum animae in manu Dei sunt...

Etc.

duur : 1.30 min.

De zielen van de rechtvaardigen zijn in
Gods hand...

32

Videns Dominus – Joh. 11, 33.35.43.44.39, met Psalm 129 (130)

Jezus ziet de zussen van Lazarus huilend bij zijn graf staan.

Ook Hijzelf barst in tranen uit.

O.a.:

Lazare, veni foras:
et prodiit.

De profundis clamavi ad te Domine :
Domine, exaudi vocem meam.

duur : 2.15 min. tot 3.30 min.

‘Lazarus, kom naar buiten.’
En hij kwam naar buiten.

Vanuit de diepten roep ik tot U, Heer.
Luister, Heer, naar mijn stem.

33

Subvenite
Zie no. 8

34

Credo quod Redemptor – Job 19, 25-27

Uit deze tekst spreekt het diepe geloof dat de Verlosser leeft en dat de overledene in Hem zal verrijzen.

Redemptor meus vivit
et in novissimo die
de terra resurrecturus sum.

duur : 3.00 min.

Mijn Verlosser leeft,
en op de laatste dag
zal ik uit de aarde verrijzen.

35

In paradisum, met Psalm 113 (114)

Deze tekst sluit naadloos aan bij het Subvenite (nr. 8), waarin de engelen de overledene tegemoetkomen om die in het hemels paradijs op te nemen.

In paradisum deducant te angeli.

Ps. 113 In exitu Israel de Aegypto...

Etc.

duur : vanaf 5.00 min.

Mogen de engelen u geleiden naar het paradijs.

Toen Israël uit Egypte trok...

Ego sum resurrectio – Johannes 11, 25, met Psalm **24 (25)**, 13
Wie in Christus gelooft, ook al is hij gestorven, zal leven.

Ego sum resurrectio et vita;
 qui credit in me
 etiam si mortuus fuerit vivet.

Psalm. Animae eorum in bonis
 demorentur et semen eorum
 hereditabit terram.

duur : 2.00 min.

Ik ben de verrijzenis en het leven;
 wie in Mij gelooft,
 ook al is hij gestorven, zal leven.

Mogen hun zielen in welstand verblijven;
 en hun nageslacht zal het land beërven.

AANVULLINGEN (37 t/m 48)

37

Lumen ad revelationem – Lucas 2, 32
Acclamatie ‘Een licht tot verlichting van de volken’

met het Canticum van Simeon – Lucas 2, 29-32

De oude Simeon, vervuld van de verwachting van heel het Oude Testament, kon in vrede heengaan toen hij eenmaal het Christuskind had mogen aanschouwen.

<p>Lumen ad revelationem gentium</p> <p>duur : 0.15 min.</p> <p>Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace; quia viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum: Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuae Israel.</p> <p>Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto; sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.</p> <p>duur : 1.00 min.</p>	<p>Een licht tot openbaring aan de volken</p> <p>Nu laat U, Heer uw dienaar gaan naar uw woord in vrede; want mijn ogen hebben uw heil gezien, dat U bereid hebt voor het aanschijn van alle volken: een licht tot openbaring aan de heidenen en tot heerlijkheid van uw volk Israël.</p> <p>Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest, zoals het was in het begin, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.</p>
---	--

38

In manus tuas – Psalm 30 (31), 6; Lucas 23,46

Het leven volledig uit handen geven en in de handen leggen van Christus.

In manus tuas, Domine,
commendo spiritum meum.

duur : 1.15 min.

In uw handen, Heer,
beveel ik mijn geest.

39

Beati mundo cordo – Matteüs 5, 8

Zalig degenen die hun hele leven integer zijn geweest.

Beati mundo corde,
quoniam ipsi Deum videbunt.

duur : 3.30 min

Zalig de zuiveren van hart,
want zij zullen God zien.

40

Beati qui lugent – Matteüs 5, 4

Zalig degenen die wenen, want zij zullen getroost worden.

Beati qui lugent:
quoniam ipsi consolabuntur.

duur : 3.30 min.

Zalig de treurenden,
want zij zullen getroost worden.

41

Beati misericordes – Matteüs 5, 7
Zalig de barmhartigen, want ze zullen barmhartigheid ondervinden.

Beati misericordes,
quoniam ipsi misericordiam
consequentur.

duur: 1.30 min

Zalig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid
ondervinden.

42

Ave Maria
(Maria antifoon)

Ave Maria, gratia plena, Dominus
tecum, benedicta tu in mulieribus et
benedictus fructus tui Jesus:
Sancta Maria, Mater Dei, ora pro
nobis peccatoribus, nunc et in hora
mortis nostrae. Amen.

duur : 1.00 min.

Wees gegroet, Maria, vol van genade, de
Heer is met u; gij zijt de gezegende onder
de vrouwen en gezegend is Jezus, de vrucht
van uw schoot.
Heilige Maria, Moeder van God, bid voor
ons zondaars, nu en in het uur van onze
dood. Amen.

43

Ave Maria
Wees gegroet, Maria.

Ave Maria, gratia plena.

duur : 2.15 min

Wees gegroet Maria, vol van genade.

44

Salve Regina (simplex)

Tot u, Maria, smeken wij zuchtend en wenend in dit tranendal.

Ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.

Tot u smeken wij, zuchtend en wenend
in dit dal van tranen.

duur : 2.00 min.

45

Salve Regina (sollemnis)

Tot u, Maria, smeken wij zuchtend en wenend in dit tranendal.

Ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.

Tot u smeken wij, zuchtend en wenend
in dit dal van tranen.

duur : 3.00 min.

46

Salve Regina Regina (norbertinensis)

Tot u, Maria, smeken wij zuchtend en wenend in dit tranendal.

Ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.

Tot u smeken wij, zuchtend en wenend
in dit dal van tranen.

duur : 3.00 min.

47

Sub tuum praesidium

Tot u nemen wij onze toevlucht, heilige Moeder van God.

Sub tuum praesidium confugimus,
sancta Dei Genitrix.

Tot u nemen wij onze toevlucht,
heilige Moeder van God.

duur : 1.00 min.

Vox in Rama – Matteüs 2, 18 (Jeremia 31, 15)

Rachel (de vrouw van aartsvader Jacob) weent over haar kinderen, die zijn afgevoerd en vermoord. Ze wil niet worden getroost, want ze zijn niet meer.

Rachel plorans filios suos,
noluit consolari,
quia non sunt.

duur : 2.30 min.

Rachel weent over haar kinderen
en wil niet worden getroost,
want ze zijn er niet meer.